

Kadarka a dalban

Nóta van a borban – mondják a mulatóskedvű borbarátok. Akiknek még jelent valamit Kazal László neve, emlékezhetnek „Tudományos borkóstolás” című nagyszerű jelenetére, amelyben szintén elhangzik ez a kijelentés. (Ifjabbaknak és felejtésre hajlamosabb Olvasóimnak javaslom a netről való letöltését, megéri, ma is remek szórakozást nyújt. Igaz nincsenek benne intim jelenetek a celebek és álcelebek kamera előtt zajló életéről, sem szóban, sem valóságban nem élvezhetünk altesti poénokat, de mégis ..) Mindjárt alkalom adódik elgondolkodni: milyen érdekes, csak a borhoz kapcsolódik e mondás, a sör és a pálinka esetében ilyen fogalomtársítás nincs nyelvünkben.

Ez a tény volt egyik ösztönzője cikkem megírásának. Csak éppen megfordítom a szavak sorrendjét, mindjárt más értelmet adva azoknak, de kijelölve a célokat is: bor van a nótában. Azaz azt keresem, hogyan jelenik meg a bor a magyar dalkincsben. Nem vagyok zenei szakember, művész, a bor és a zene kapcsolatának tudós vizsgálatát kiváló borakadémikus társamra, Balázs Árpád Kossuth-díjas zeneszerzőre hagyom, akinek érdekes, izgalmas előadásait magam is többször hallgattam. Laikus kutatásaim tárgya más: a népdalok, magyar nóták szövegében nyomozom a bor előfordulását. Mindennapinak, könnyűnek látszó vállalkozás, sokan foglalkoztak már előttem ezzel, vagy hasonló gondolattal, amúgy meg nem kell nagy tudomány ahhoz, hogy kijelentsük: bő példatár áll rendelkezésre.

Épp ezért kissé nehezebb, speciálisabb feladatot választottam. Nem általánosságban a „bor” szó megjelenésére vagyok kíváncsi, hanem egy konkrét fajtát keresek. 2012. májusában jelent meg a Nagy Kadarka Könyv – melynek szakmai lektora lehettem - , ebben külön fejezet szól a Kadarka és az irodalom viszonyáról. Nos, ez lett másik inspirálója írásomnak: nézzük meg, a Kadarka miként tűnik fel az említett zenei területeken, a népdalban és a magyar nótában. (Az már csupán személyes ráadás, hogy végezetül napjaink könnyűzenéjéből is bemutatok néhány gyöngyszemet.)

Természetesen nem állítom, hogy teljeskörű áttekintés után fogtam cikkem megírásához. A hallott, az általam is „énekelt” (borász hallgató koromban inkább csak meglehetősen hangosan elmondott), daloskönyvekben olvasott, a kereső programok révén megtalált dalokból szemezgettem ki példáimat, amelyeket bemutatok. Ahol az értelemszerű volt, igyekeztem a szerzőket is azonosítani, ha róluk érdekes adatra bukkantam, azokat is megosztom Olvasóimmal. Bízom benne, hogy ezek az információk is nyújtanak új ismereteket.

Miért a Kadarka?

A bevezetőben már említettem, hogy a Kadarka kiválasztásának alapvető oka a Nagy Kadarka Könyv elkészülte és megjelenése. De nem hallgathatom el a másik indokot sem, azt, hogy meggyőződésem: az állítás, miszerint a borfajták közül legtöbbször a Kadarka szerepel megnevezve a magyar irodalmi művekben, legyen az vers, próza vagy színdarab, éppúgy igaz a népdalokra, magyar nótákra is. Persze más bornevekkel is találkozhatunk akár egy dal címében – ilyenek: „ *A csopaki olaszrizling*” (igen, tudom, hogy a helyes írásmód az Olasz Rizling, azonban minden azonos vagy hasonló tárgyú írott anyagban az „olaszrizling” forma olvasható); „*A kékfrankos a kedvenc borom*”; „*A badacsonyi kéknyelű*” (tudják: „Badacsonyi kéknyelűt, finom, drága jó nedűt ittam az este”); vagy az „*Egri leányka*” (ilyen veretes mondanivalóval: „a leányka itt született Egerbe’, nem igazi szódával keverve”)

– , akár a szövegben. Utóbbi példázza a „*Baltoni borozónóta*” (a cím valószínűleg nem ismert, a kezdő sor viszont már bizonyosan behozza az emléket: „Jártál-e már öregem, Füreden, a szüreten”), amelynek második versszaka a „a tihanyi pincében a Cabernet” fordulattal él; a „*Balaton partja mellett*”, amely azt bizonygatja, hogy „Badacsonyi hegyoldalon terem a jó szürkebarát s kéknyelű”, ezek azonban nem vethetők össze a Kadarka szereplési számával.

Vannak olyan dalok, amelyek nem konkrét fajtát idéznek meg szövegükben, hanem a bort a borvidék nevével személyesítik meg, a „badacsonyit”, a „tokajit”, a „somlóhegyit” emlegetve. (Az előzőekre valószínűleg mindenkinek van egy-egy példája, ezért csak az utolsóhoz csatolok címet: „*Somlóhegyi borocska*.”) A bor vagy bornév illetően megjelenését elkülönítettem mostani elemzésem során, így joggal ismételhetem meg, hogy nevesítve legtöbbször a Kadarka szerepel a nótaszövegekben.

Népdalok, magyar nóták világa

A két műfaj bemutatandó műveit nem választom el egymástól, nem túl tudományosan, inkább a tapasztalatra támaszkodva azt mondom ugyanis, hogy az őket éneklő vidám társaságok számára összemósódnak a műfaji határok, nem minősítik egyiket a másik rovására. Sőt, megkockáztatom, az esetek nagy százalékában nem is tudják, hogy repertoárjuk egyes darabjai melyik kategóriába tartoznak. (Más esetben természetesen a különbségek lényegesek.)

Előjáróban azt is lényegesnek tartom megjegyezni, hogy – és ez talán többünknek meglepő – a magyar nóta műfaja nem avult el, ma is virágzik, zeneszerzők és szövegírók kedvelt terepe. Életerejét mi sem bizonyítja jobban, hogy az ARTISJUS díjnak „az év legjobb magyarnóta-szerzője” kategóriája is van! (Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesületnek több, mint 1800 tagja van, zenei és irodalmi szerzői jogok közös jogkezelő szervezeteként működik.)

Két, a szerelemmel kapcsolatos népdallal kezdem a dalos Kadarka kirándulást, mindkettőnek a címe azonos a kezdősorával. Az egyik kedves, kicsit talán incselkedő hangvétellű, a nyiladozó szerelmet írja le, érdekessége a benne elhangzó szakmai kifejezés:

*„Szüretelik már a kadarkát,
tele szedem a kendőm, a tarkát.
Annak adok egy-két ici-pici billinget,
aki a szemembe nevetett.”*

A másik már némi büszkeséget takar, régies-népies szavakkal találkozhatunk:

*„Szili fány kadarka,
Fekete madarka,
Tudja a szép legény,
Hol az ő galambja.”*

Következő példáink jellemzője, hogy a dalokban a fiú és a lány, a férfi és a nő kapcsolata már a szerelem „érett” szakaszában van, és a bor, a Kadarka nemcsak jelképi jelentőségű, hanem a fizikai valóságban is megjelenik. A „*Szőlőhegyen, vén diófa tövébe*” című nótát zeneszerzőként Vas Gábor, szövegíróként Bicskey Dániel jegyzi. (Vas Gábor 2002-ben, Bicskey Dániel 2005-ben lett ARTISJUS díjas az év legjobb magyarnóta-szerzője kategóriában, utóbbi a 2002. évi Nótaolimpia 1. helyezettje. Az előzőekben írtakra visszautalva, Bicskey a szerzője az említett „Somlóhegyi borocska” és az „Egri

leányka” c. daloknak. Vas Gáborról pedig annyit jegyzek meg, hogy nem csupán ebben a „versenyszámban” jeleskedett, Máté Péter és Harangozó Teri is énekelte számait, azaz a könnyűzenében is otthonosan mozgott. Munkásságáért 2007-ben vehette át a Magyar Köztársaság Arany Érdemkereszt kitüntetését.) A dalban a legény a vén diófa tövébe’ mulatgat babájával, utóbb úgy emlékezik, hogy „ahány pohár, annyi csók volt, így az ember sokat kóstol, tele volt a pince kadarral!” Az esküvő után az ifjú feleség otthonülő lesz, ezért „Megpróbálom rábeszélni, fölmehetnek széjjelnézni. akad ott még néhány hordó kadarka!” A befejezés szerint azonban a volt ara nem kíván jó bort inni, csak a csókot akarja. A szomjasnak tűnő férj választásának eredményét már nem ismerjük meg, de szomorúan vehetjük tudomásul, hogy a hölgy elszakítja a Kadarkát a csóktól.

Bezzeg az „*Isaszegi borospince*” menyecskeje tudja a rendet! Ő nem hezitál, a „kadarka vagy csók” kérdés fel sem merül, mindkettő kell neki, igaz, még házasság előtt dönt így. A szöveg alapján ez a döntés a legény véleményével is megegyezik. Ebben a nótában is szerepel diófa – a pince mellett találjuk a „bólogató, árnyat adó diófát” -, amely itt is jó helyet teremt a fiataloknak a kulturált szórakozásra, természetesen barátságban az elmaradhatatlan a kadarkával:

„Jaj, de sokat heverésztünk, játszadoztunk, csókolóztunk alatta,
Gyöngyözött a kadarka a kancsóba’. Öleléskor ki gondol a holnapra?
Amíg akad a világon csókra váró szép menyecske, kadarka.”

És hogy kulturált együttlétről volt szó, mutatja, hogy nem kancsóból itták a bort a diófa alatt:

„Kiürült a borospohár szép menyecske simogató kezében
Fehér kezét ölelésre használja, kadar után csókot akar csöpp szája.”

A két nóta némileg hasonló környezet leírásából ki is található már a Kedves Olvasó, hogy a szövegíró ismét Bicskey Dániel, a zeneszerző ezúttal Vámosi András.

Ugyancsak nem lehangoló a helyzet a „*Jó bor nélkül*” című nótában. (Szövegíró Z. Horváth Gyula, a Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt tulajdonosa, 2001-ben az ARTISJUS Díj nyertese az év legjobb magyarnóta- szerzője kategóriában. Zeneszerző dr. Markó Pál, aki a már hivatkozott „A csopaki olaszrizling” zenéjét is írta.) Csók és Kadarka itt örökre együtt marad:

„Jó bor nélkül ez az élet olyan, mint a mákosrétes ecettel,
Koccintsunk hát, míg a jó pap nem kopogtat az utolsó kenettel!
Mert nem segít se az orvos, se a pápa, se szomszédból Mariska,
Jól osszuk be azt ami van, minden napra jusson csók meg kadarka.”

Ezek után nem lepődünk már meg, hogy a kiskunsági Kadarka is kapcsolatban van a csókkal, bár ennek a bornak kicsit szégyenkeznie kell. Hazadi László „*Az a híres kiskunsági kadarka*” című dalának első sora minősülhetne lokálpatrióta dicséretnek is: „Jaj, de finom, jó zamatú borocska a kiskunsági kadarka!” , de a második sorból azt is megtudhatjuk, mitől eredeztetik ez a finomság: „A szőlőjét kötözgette, szüretelte az én rózsám, a Julcsa.” A szüret után a legény és a leány összeházasodnak, együtt dolgoznak a szőlőben (kész termesztés technológiai leírást kapunk: „kötözgetni, permetezgetni, szüretelni” járnak majd, de biztosan nem marad el a metszegetés és esetleg a fattyazgatás sem), a fiú azonban már most kijelenti:

„Megölelem, ahányszor csak akarja, tüzes csókját sokszor kérem naponta,
Bizony mondom, tüzezebb, mint az a híres kiskunsági kadarka.”

Nem ennyire direkt az összefüggés Csúry Sándor nótaszövegében – „*Szirmot bontott már a rózsa*” -, de felfedezhető. Először csók csók után, majd az egyik csók után már esküvő, az esküvőn meg Kadarka. (Lehet, hogy nagy árat fizettek azért a Kadarkáért?) Most a leány mesél:

„Szirmot bontott már a rózsa, egy szép legénytől csókot kaptam,
Ajka perzselt, mint a láva, csudára belé gabalyodtam ...
Csókot kaptam, csókot adtam, szerelmes szívem nála hagytam”

Nem is lehet csodálkozni, hogy a rózsa elvirágzott:

„Szirmot hullajt már a rózsa, kadarka csillog a poharunkban,
Áll a lagzi...”

Rövid műfajváltást kell beiktatnom, hogy a csók- Kadarka vonulatot fenntartsam. Úgy gondolom, nem mindenki tudja, hogy a „*Jöjjön ki Óbudára*” című örökzöld, minden baráti, kocsmai, éttermi mulatás kötelező része, egy operett, a Három tavasz dalaként született és onnan önállósította magát slágerré. Nem egyedül járta be ezt az utat, hiszen ebben az operettben hangzik el a „Hétre ma várom a Nemzetinél” – ma már sajnos csak naiv hölgyek készülhetnek izgalommal a Nemzetinél bekövetkező randevúra, mert a hatos ugyan megáll, de a Nemzeti már nem áll – és a „Régi mániám” című dal is. Érdekes az operett szerzőségének utóélete. A zeneszerző biztos: Lajtai Lajos, számos sikeres operett zenéje fűződik a nevéhez. A szövegírókkal kapcsolatban azonban nem találtam egységet, a források egyrésze a Kellér Dezső-Szenes Iván, másik része a Békeffy István- Szenes Iván párost jelöli meg, míg az internetes keresőn rábukkantam a Zeneműkiadó Vállalat kiadásában megjelent könyvre (sajnos évszám nélkül), amelynek címe: Három tavasz, alcíme: operett 3 felvonásban, szerzői pedig Kellér, Szenes, Békeffy. Hogy még nagyobb legyen a bizonytalanság, Kellér és Szenes lexikonbeli életrajzi adatai feltüntetik a szerzőséget, Békeffyé nem. (Ráadásul a közös szerzőség fennállhat bármilyen párosításban, Kellérnek gyakori szerzőtársa volt Békeffy. Hogy sokoldalúságukat jelezzem, hivatkozom közösen jegyzett írásaik alakjára, a Salamon Béla által játszott Pomócsi bácsi figurájára, aki több, immár klasszikus – és ma sokszor újrajátszott – kabaréjelenet főszereplője. De Szenes és Békeffy is sokszor dolgozott együtt.) Nem kívánok tovább nyomozni, nem is foglalok állást, legyen számunkra most négyük alkotása a Három tavasz.

Ami a fontos, a Kadarka, és – tudják, a gondolati ív miatt! – a csók –Kadarka kapcsolat megtalálása. Nos, nem nehéz, idézem a sláger refrénjét, amit mindenki dúdolhat, énekelhet olvasás közben.

„Jöjjön ki Óbudára,
Egy jó túrós csuszára,
A kerthelyiségben sramli szól,
És ott lehet csak inni jól.
Az asztal tarka-barka,
És rajta jó kadarka,
És már az első csók után
Meglátja, de jó lesz kinn Óbudán”

A logikai lánc tehát: ahol jól lehet inni, ott isznak is, az ivás mindenkit lazábbá tesz, könnyebben csúszik az első csók (amit persze valószínűleg több követ). A lazaságot, a jó hangulatot elősegítő ital pedig a bor, nevezetesen a Kadarka! (A rend kedvéért jelzem, hogy mint szinte minden nótának, dalnak, úgy ennek is léteznek szövegváltozatai. Csak a refrénnel összefüggésben előfordul „az inni jól” helyett a „mulatni jól” módosulat, azt meg talán mondanom sem kell, hogy még soha nem hallottam a „kerthelyiség” szót, kizárólag a „kerthelység” hangzik fel a dalos ajkakon.)

Olvashattunk már olyan nótaszöveget, amelyben a hölgy lemond a Kadarkáról és csak a csókot akarja. A „*Jó ital a kada, kada, kadarka*” című opusban viszont a Kadarka egyenesen gyógyszer arra az estre, ha a szívserelmünk a csókot nem, vagy éppen mástól akarja:

„Jó ital a kada, kada, kadarka, hej a gondom kizavarta!
Azt se bánom, hogy szeretőm csalfa, hej a csókom nem akarta.
Jó ital a kada, kada, kadarka, hej a szívem felvidítja!”

Bizony, jó tudni, hogy a „szív” bajok ellen nemcsak a tánc az orvosság („Szívbjok ellen, kisasszony szedjen tangót...”), hanem a jóivású Kadarka is. Ezt már tudhatjuk, de a szerzőkkel itt is akad egy kis bizonytalanság. Egyes források a szövegíró Kellér Dezsőnek (már megint ez a Kellér!) és a zeneszerző dr.Sándor Jenőnek, másutt viszont Dankó Pistának tulajdonítják a dalt. (Dankó Pistát mindenki ismeri, Kellérről már szóltam a „Három tavasz” kapcsán, Sándor Jenőről illik némi információt adnom. Jogi doktorként végzett, de hivatását a zenében találta meg. Számos operettet írt, Szenes Andor– Szenes Iván édesapja – és Kellér Dezső voltak szerzőtársai, de nevéhez köthető a „Hullámzó Balaton tetején” című, közismert dal is.)

A Kadarka nem csupán a szerelmi bajok gyógyszere lehet, több annál. A „*Csak egy liter kadarka kell*” című népdalunk még az adagolást is megadja:

„Úgy szép az élet, ha semmi se zavarja,
Van még a hordóban száz liter kadarka.
Csak egy liter kadarka kell, hogy az
Ember ne törődjön semmivel és senkivel.”

Örülhetünk, hogy a receptet megismertük, kérdés, hogy az ismeretlen szerző vajon stresszes korunkban mit használna az év többi 265 napján?

Ha utánozzuk a „*Felmegyünk a hegytetőre*” című népdal alakját, akkor megtalálhatjuk a Kadarkagyógyszer beszerzési forrását és módját is.

„Felmegyünk a hegytetőre!
Ott jó bor terem, lenn lőre...
Pince mélyén tompa donga,
Minden hordó üres volna?
A legvégén a sarokban:
Mintha telehangon szólna.
Mi van benne, tán kadarka?
Ezt a gazda eltakarta...
Borosgazda a nemjóját!
Hordó várja a lopóját.
Vágyik nyelvem, drága lépem,
Így is úgy is kadarka lesz ebédre...”

Eszem sutba, szám a csapra.
Amíg folyik a hordóból a kadarka!”

Azt nem tudom, hogy ezzel a módszerrel sikerült-e tartani az 1 literes dózist, de félek, hogy berúgás lett a kúra vége. Berúgásról panaszkodik a „*Bogyó, bogyó, szőlőbogyó*” című magyar nóta hőse is, ő azonban gyökerénél akarja a problémát megragadni és már a szőlőbogyót vonja felelősségre. (Sajnos a szövegíró nem leltem meg, a zeneszerző Erdélyi Mihály, akinek más művei közül sokkal ismertebb a „*Jóska, levelet hozott a posta*”, amelyet Paudits Béla tett népszerűvé, azóta pedig unalomig visszatérő műsorszámá minden igényes nótaműsornak, valamint a több szövegváltozatban énekelt „*Országúton hosszú a jegenyesor*” című, olykor magyarság-tudatunkat ápoló dal.)

„Bogyó, bogyó, szőlőbogyó, mért lett kadarka belőled?
Bogyó, bogyó, szőlőbogyó, mért rúgtam úgy be tőled?
Nem mentem vagy két napig haza, a tés asszonynak maradt igaza.”

Úgy látszik, a tés asszony jól ismeri emberét, aki gyenge érvel próbálja menteni magát:

„Tudja már az asszony felőlem, te táplálsz erőmet,
Bogyó, bogyó, szőlőbogyó, mért vagy olyan jó kadarnak?”

Mint láttuk, itt a szőlőbogyó meglehetősen erős hatást fejtett ki, amit a jó asszony – vélhetően – még tolerál. Nem minden feleség nyugszik bele az ilyen helyzetekbe, példa erre a „*Barna legény volt a babám*” nőalakja. Ő szereti a férjét, és el is lágyul, ha rá gondol:

„Mikor betér a csárdába néhány deci kadarkára, nótára,
Nem tagadom, hogy ilyenkor úgy hasonlít az én Édesapámra.”

Azonban, ha kell, a sarkára áll és megmutatja, ki az úr a háznál: „...ha kicsit többet iszik, úgy nézek rá, elmenekül előlem.” (Gyimóthy Elemér szövege, Fábíán Ferenc zenéje.)

Ugyancsak a Gyimóthy-Fábíán szerzőpáros műve – a Magyar-nóta Club honlapja szerint 2000-ben, az I. Bordal versenyen Csárdás kategóriában I. helyezett – a „*Kékfrankos a kedvenc borom*”, amelyik az előző szomorú és eléggé el nem ítéhető módon az italozást túlzásba vivő férjeket központba állító esetekkel szemben a józanságot énekli meg. A derék férfiú szerényen így nyilatkozik magáról:

„Szeretem a jó vörösbor, ezt a tényt én soha le nem tagadtam,
Mindig tudtam a mértéket, ezért aztán józan ember maradtam.”

Csak ettől persze nem kerülhetne összeállításomba ez a szerzemény, de szerepet kap a Kadarka, igaz csupán a fakóban játszhat, hiszen a hordónyi kékfrankos mellett mindössze néhány palack képviseli.

„Ha elfogyott a Kékfrankos, üresen áll pincékben a fahordó,
Van mellette tartalékban néhány üveg Kadarka meg Oportó.

Van aztán példa arra is, hogy még pótléknak sem felel meg a Kadarka. Meglehetősen eltérő szövegváltozatokat találtam a „*Komámasszony menjünk*” című és kezdetű népdalból. A kezdősor is eltér már a bevezető két szó után, vagy a szőlőbe ki, vagy a pincébe le mennek a szereplők, akiknek a neve sem azonos az egyes variánsokban. Hol két nő – két komaasszony - , hol pedig a komaasszony és egy férfi – komámuram? – beszélgetnek. A finomabbak és a kevésbé erkölcsösek szövegében a helyszín és a bor utáni elnyomhatatlan vágy megegyezik:

„...üljünk fel egy boros hordó tetejébe,
fúrjuk ki az oldalát,
mind igyuk ki a bor javát.”

A továbbiakban azt a kissé pikáns változatot mutatom be, amelyik utalást tartalmaz a Kadarkára. (Az információk teljessége kedvéért jegyzem meg, hogy ezt csak a szegedi piaristák honlapján olvastam.)
A folytatás tehát:

„Ördög bújjék komámasszony az uradba,
jó bor terem Badacsonyba’, nem kadarka,
dicsérjük a hegy nevét,
ugye isszuk a hegy levét.”

Komámasszonynak jó huzata van, komámuram meg is jegyzi: „minek iszik éjjel-nappal egyfolytában, kilenc iccs a torka”. E tény nem lehet újdonság neki, nem most ismerték meg egymást, ami kiderül a következő bájos kérdezz-felelek játékból:

„hová való komámasszony-Devecserbe,
hová való kend csöcse-tenyerembe.
Ugyan hiszen tudja kend,
mikor megfogdosta kend
a kiskertbe.”

A neten való keresgélés során akadtam egy másik, a Kadarkát szintén megvető, leszóló nótára, amelynek szerzőire vonatkozóan semmiféle utalásra nem bukkantam, címe is egyszerű. „Kocsmárosné, szép csárdásné...”. Ide iktatom mégis, mert meghökkentő technológiai műveletre buzdít:

„Kocsmárosné, szép csárdásné, de savanyú a bora,
Olyan mint, olyan mint a valóságos kadarka.
Kocsmárosné, cukrozza meg a borát,
Adja hozzám feleségül a legszebbik lányát.”

Csak remélni tudom, hogy a bortörvénybe ütköző cukrozás nélkül is sikerült a többgyermekes anyukának legalább a legszebb leányát férjhez adni, talán éppen egy finánchoz.

Korunk könnyűzenéje és a Kadarka

Némileg meglepő módon napjaink popkultúrájában is fel-feltűnik a Kadarka. (Kifinomult zene-és ifjúságkutató valószínűleg a szívéhez kap a popkultúra szó olvastán, én azonban megfelelő rétegtanulmányok hiányában nem vállalkozom pontosabb kategória megjelölésre.)

A *Belga együttes* „Boros” című dala jól érzékelhetően a bor iránti érdeklődés megújulásának, megerősödésének a terméke. A maga korában meglehetősen feltűnést keltett, a „menő” borászok és egyes borfajták nevével játszik, persze sajátos nyelvezettel. A borászokat nem sorolom, kerülendő a reklámozás gyanúját is, néhány, a szövegben előforduló bornevet azonban igen. A Chardonnay, az Irsai, a rizling jelenik meg, talán a zenekar ízlését is tükrözve. A Kadarkás részlet:

„Kóstoljunk rá évjáratot,
a cuveé arra jó,

A Kadarka amarra jó.”

Hogy mire jó a Kadarka, arra választ *ad Bunyós Pityu* „Egy kis Kadarka” című remeke. Bunyós Pityu a nóta, muzsika tv-k, estek, rendezvények kedvelt szereplője, hasonló stílusú szerzemények népszerű előadója. Így dalol a romantikus lelkeknek :

„Néha szomorú a szívem, néha nem is tudom mit is tegyek, hogyha elmúlik egy szerelem...
Egy kis Kadarka, segít a bajba, máris nem vagyok zavarba...”

Ugye mennyire hasonlít ez a filozófia arra, amit már megismertünk: „Jó ital a kada, kada, kadarka, hej, a gondom kizavarta”. Ha ennyit bizonygatják, talán el is hihetjük, csodaszer ez a Kadarka!

A végére maradt az igazi új hullám képviselője, az *Új Teknő zenekar*. „A Rózsa Sándor” című, egyes szakavatott műértők által lakodalmas paródiának minősített számuk a finomabb lelkű hallgatót erős megpróbáltatásnak teszi ki. Hajlamos vagyok a paródia minősítést elhinni, ennek elfogadását javaslom a Kedves Olvasónak is. A szövegből két részt emelek ki, egyrészt a Kadarka szereplése miatt, másrészt a jól ismert operett dalok keverése okán, hiszen, mint azt láttuk ezek egyikének is van Kadarkás vonatkozása. Gyürkőzzünk neki:

„Michael Jackson kiugrott a kriptából,
Kendert szívott piros bűvárpipából.
Jackson orra beesett a patakba,
Szerinte is de jó bor a kadarka.”

A másik idézetben mulatságos, sőt szellemes, sznobokat pukkasztó a közismert szövegrészek mixelése:

„János legyen, fenn a Jánoska hegyen,
Tarkabarka Óbudán a tepertő
Ha én egyszer kinyitom a kadarkát,
Snájder Fáni azt mondta, hogy ingerli.
Hétre ma várom a Nemzetibe a csuszát.”

Ha ennyi daltól, nótától, slágertől nem jött meg a Kedves Olvasó kedve a mulatáshoz, énekléshez, nagyon sajnálom, nem a szerzőben van a hiba. De menekvés még mindig akad: egy jó pohár kadam.

Budapest, 2012. július

Dr. Tarján Balázs

